

ตลาดสมุนไพร... ตลาดยาแก้ปวด

ณัฐพรรณ โภคบุตร

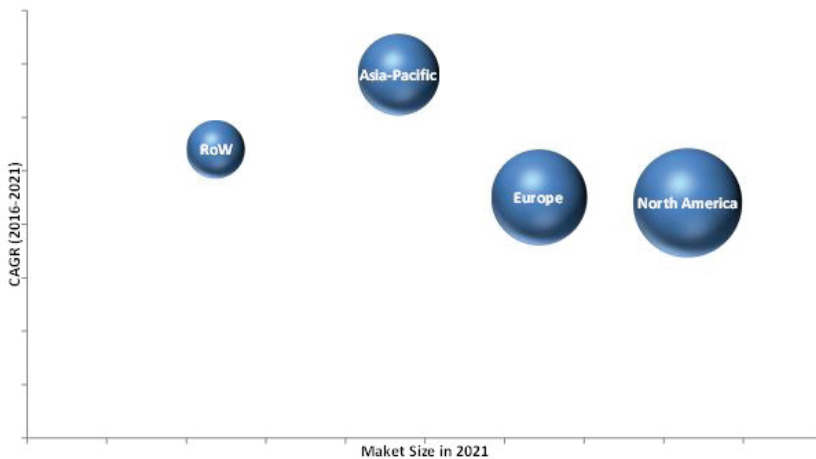
สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

35 หมู่ที่ 3 เทคโนโลยีธานี ตำบลคลองห้า อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี 12120

เนื่องด้วยแนวโน้มของตลาดสมุนไพรในตลาดโลกยังมีโอกาสการเติบโต โดยจากผลการสำรวจของ Markets and Markets (2017) เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์บรรเทาอาการเจ็บปวดแบบเย็น (cold pain therapy) ซึ่งประกอบไปด้วยรูปแบบ ยาเจล ครีม แผ่นแปะ และสเปรย์ พบว่าอัตราการเติบโตเฉลี่ยเพิ่มขึ้น และคาดการณ์ว่าในปี ค.ศ. 2021 จะเพิ่มเป็น 1.08 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ อัตราการเติบโตเฉลี่ย (CAGR) อยู่ที่ร้อยละ 5 โดยภูมิภาคที่มีอัตราการเติบโตเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ดังแสดงในรูปที่ 1 แต่ตลาดที่มีขนาดใหญ่มากที่สุดอยู่ที่

อเมริกาเหนือ รองลงมาเป็นยุโรป นอกเหนือจากนั้น รูปแบบและวิธีการใช้งานก็ส่งผลกระทบต่อการใช้งานในแต่ละภูมิภาค อย่างเช่นในญี่ปุ่นพบว่ากว่าร้อยละ 60 จะเลือกใช้งานแบบเฉพาะที่คือแบบแผ่นแปะ ในประเทศจีนเองผู้ที่มีอาการปวดกว่าร้อยละ 50 ใช้ผลิตภัณฑ์บรรเทาอาการปวดเฉพาะที่แบบแผ่นและแบบครีม เพื่อบรรเทาอาการปวด ส่วนในสหรัฐอเมริกา ประชากรมากกว่าร้อยละ 80 ที่เจ็บปวดจากอาการปวดจะนิยมบริโภคนยาเม็ดเพื่อจัดการกับอาการดังกล่าว

Asia-Pacific Market to Register Highest Growth during the Forecast Period

Source: WHO, FDA, NIH, CDC, AOSSM, ASAM, EASM, CIMS, MIMS, Annual Reports, SEC Filings, Investor Presentations, Press Releases, Magazines, Paid Databases, and MarketsandMarkets Analysis

ที่มา: Markets and Markets (2017)

รูปที่ 1 อัตราการเติบโตเฉลี่ยและขนาดตลาดของผลิตภัณฑ์บรรเทาปวด

อัตราการเติบโต และขนาดของตลาดที่คาดการณ์ไว้ ในปี ค.ศ. 2021 ส่วนหนึ่งเติบโตมาจากแนวโน้มการเกิดการบาดเจ็บจากการออกกำลังกายที่เพิ่มสูงขึ้น แล้วต้องการการรักษาอย่างปลอดภัย ประกอบกับกฎเกณฑ์สำหรับยารับประทานเป็นอุปสรรคเพิ่มมากขึ้น การรักษาความเจ็บปวดจากบริเวณกล้ามเนื้อแบบการใช้ความเย็น (cold pain therapy) ช่วยให้เกิดความรู้สึกเย็นบริเวณที่เจ็บปวด และบรรเทาบริเวณที่เจ็บปวดได้โดยไปรบกวนความรู้สึกเจ็บด้วยความเย็น จึงเป็นเหตุผลให้ผลิตภัณฑ์บรรเทาปวดเหล่านี้ที่จัดเป็นยาและวางขายผ่านหน้าร้าน เช่น เจล ชี๊มิ่ง ครีม สเปร์รี่ โฟม แผ่นแปะ และแบบโรลออน หรืออุปกรณ์ทางการแพทย์ เช่น การประคบเย็นด้วย

อุปกรณ์ต่างๆ ดังแสดงในรูปที่ 2 กลุ่มสินค้าเหล่านี้จึงมีส่วนแบ่งการตลาดใหญ่ที่สุดในปี พ.ศ. 2560 เพราะสามารถหาซื้อ มาใช้งานได้โดยไม่ต้องมีใบสั่งยาจากแพทย์ เมื่อแบ่งตามการใช้งานประกอบด้วย ความผิดปกติทางกล้ามเนื้อและกระดูก การใช้ในการนวด การใช้หลังการผ่าตัด การใช้หลังการบาดเจ็บ และกายภาพบำบัด พบว่ากลุ่มความผิดปกติของระบบกระดูกและกล้ามเนื้อคาดว่าจะมีส่วนแบ่งทางการตลาดสูงที่สุดในปี พ.ศ. 2560 เนื่องจากจำนวนผู้ป่วยที่เป็นโรคข้ออักเสบ โรคข้อเข่าเสื่อม อาการปวดหลัง และปวดข้อ มีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นตามจำนวนประชากรที่มีอายุเพิ่มมากขึ้น

(ก)

(ข)

(ค)

(ง)

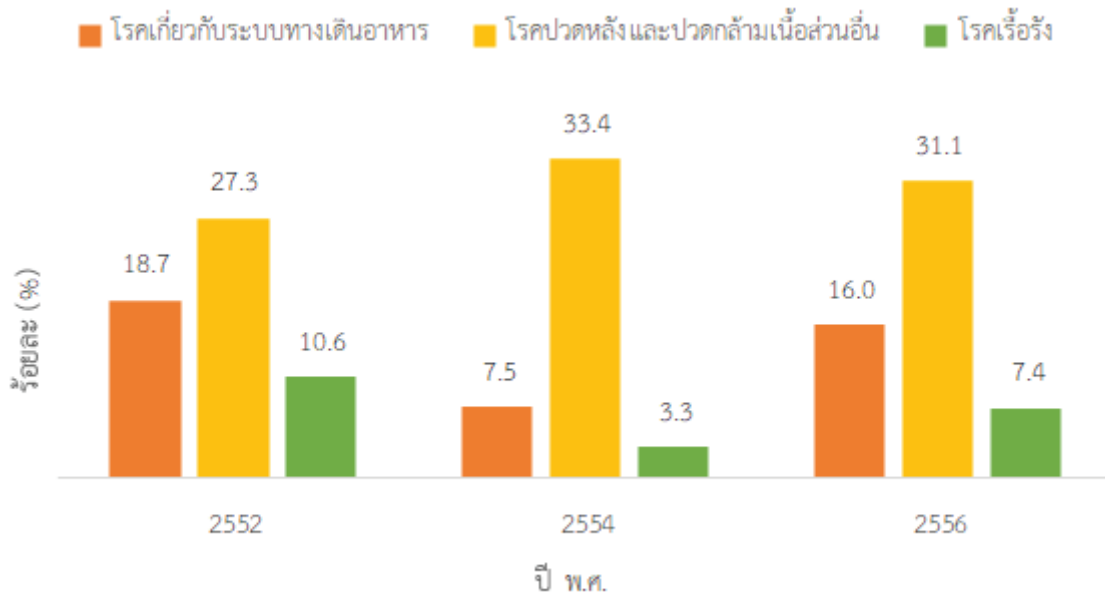

(จ)

ที่มา: Amazon (2017a); Amazon (2017b); Mueller (2018); ProTherapySupplies (2018) และ Trans-Global Sports (2018)

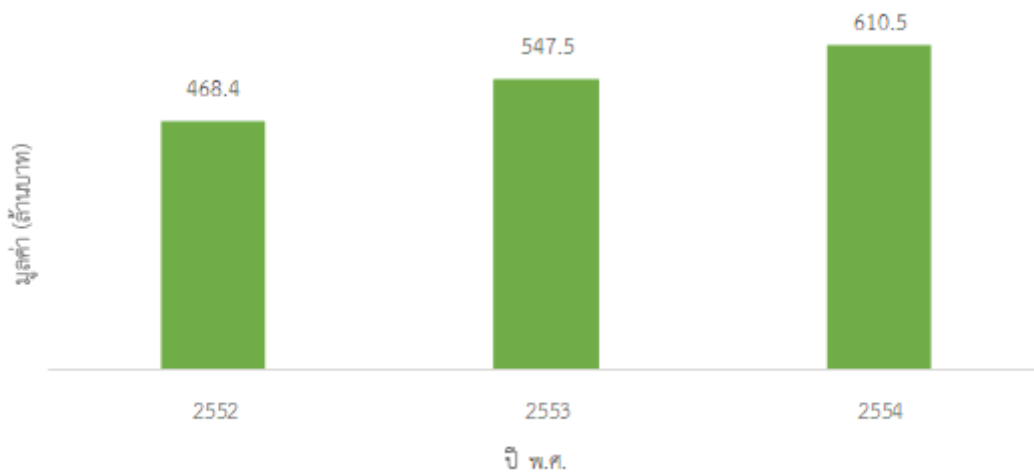
รูปที่ 2 อุปกรณ์ทางการแพทย์แบบต่างๆ (ก) cold packs, (ข) cooling towels, (ค) compresses, (ง) wraps, (จ) pads

จากบทความเรื่อง สถานการณ์การใช้บริการการแพทย์แผนไทยปี พ.ศ. 2552, 2554 และ 2556 โดย รัชณีและคณะ (2559) เผยแพร่ในวารสารวิจัยระบบสาธารณสุขฉบับเมษายน-มิถุนายน 2559 เป็นหนึ่งในงานศึกษาเกี่ยวกับสถานการณ์การแพทย์แผนไทย จากผลการศึกษาโดยการสัมภาษณ์ประชากรทั่วประเทศปีละ 28,000 คนว่าประชากรไทยที่เจ็บป่วยโดยส่วนมากเลือกไปรักษากับสถานพยาบาลภาครัฐ ส่วนการไปหาหมอพื้นบ้าน/หมอแผนโบราณ หรือหมอนวดไทยมีค่อนข้างน้อย ไม่ถึงร้อยละ 2 ของประชากรที่เจ็บป่วย ถึงแม้การรักษาด้วยยาสมุนไพรในภาพรวมจะมีแนวโน้มลดลง แต่พบว่าประชากรที่มีอายุอยู่ระหว่าง 25-59 ปี ที่เจ็บป่วยมีการใช้ยาแผนโบราณหรือยาสมุนไพรระหว่างร้อยละ 51.0-60.3 ของประชากรที่เจ็บป่วยทั้งหมด ที่น่าสนใจคือโรคปวดหลังและปวดกล้ามเนื้อส่วนอื่น เป็นกลุ่มผู้ป่วยที่มีอาการที่พบมากเป็นอันดับสอง แต่กลับมีการใช้ยาแผนโบราณหรือสมุนไพรเป็นอันดับหนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 27.3, 33.4 และ 31.1 ดังแสดงในรูปที่ 3 ของประชากรที่ใช้ยาแผนโบราณหรือสมุนไพรในปี พ.ศ. 2552, 2554 และ 2556 ตามลำดับ (สำนักข่าว Hfocus เจาะลึกระบบสุขภาพ 2560ข)

ที่มา: รัชนี และคณะ (2559)

รูปที่ 3 กราฟแสดงปริมาณผู้ป่วยที่เลือกรักษาด้วยยาสมุนไพร

ที่มา: นลินี (ม.ป.ป.)

รูปที่ 4 กราฟแสดงมูลค่าตลาดยาทา/แผ่นปิดแก้ปวด

ข้อค้นพบสำคัญจากการศึกษาครั้งนี้ ชี้ให้เห็นว่าสมุนไพรไทยยังเป็นหนึ่งในทางเลือกที่ใช้ในการรักษา โดยเฉพาะกับการรักษาบรรเทาอาการเจ็บปวดภายนอก ประกอบกับผลการสำรวจในผู้ป่วยโรคปวดหลัง ที่รักษาด้วยยาสมุนไพรแล้วยังมีการไปหาหมอพื้นบ้าน/หมอแผนโบราณ ร้อยละ 44.5, 77.5 และ 64.8 (รัชนี และคณะ 2559) และมีรายงานของกระทรวงสาธารณสุขรายงานว่า มูลค่าของผลิตภัณฑ์ที่ผลิตจากสมุนไพรทั่วโลก คิดเป็น 60,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ส่วนในไทยก็มีการเติบโตต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 อยู่ที่ 8,000 ล้านบาท ปัจจุบันประมาณการณ์อยู่ที่ 10,000 ล้านบาท (Marketeer 2017) และจากแนวโน้มการเติบโตของมูลค่าตลาดยาทา และแผ่นปิดแก้ปวด ระหว่างปี พ.ศ. 2552-2554 ที่ผ่านมามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (นลินี ม.ป.ป.)

เอกสารอ้างอิง

- จิรัฐ เจนพิงพร, พัชรพร ลิพิพัฒน์ไพบูลย์ และรุจา อติศรกาญจน์. ม.ป.ป. ประเด็นชวนคิด: 6 Mega trends กับเศรษฐกิจไทย. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/EconomicConditions/AAA/5MegaTrends.pdf>, [เข้าถึงเมื่อ 18 ตุลาคม 2560].
- นลินี โหมาศริน. ม.ป.ป. โอกาสตลาดธุรกิจยาสมุนไพรในอาเซียน. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: http://www.jsppharma.com/images/column_1443686221/โอกาสตลาดธุรกิจยาสมุนไพรในอาเซียน.pdf, สำนักธุรกิจบริการและโลจิสติกส์การค้า, กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ, [เข้าถึงเมื่อ 17 ตุลาคม 2561].
- รัชนี จันทรเกษ และคณะ. 2559. สถานการณ์การใช้บริการการแพทย์แผนไทยปี พ.ศ. 2552, 2554 และ 2556. *วารสารวิจัยระบบสาธารณสุข*, 10(2).
- สำนักข่าว Hfocus เจาะลึกระบบสุขภาพ. 2560ก. คนทำงานออฟฟิศป่วย 3 โรค แนะนำเทคนิคปรับสมดุล ช่วยลด ‘เมื่อยตัว-เมื่อยตา’. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.hfocus.org/content/2017/05/13851>, [เข้าถึงเมื่อ 18 ตุลาคม 2560].
- สำนักข่าว Hfocus เจาะลึกระบบสุขภาพ. 2560ข. แนวโน้มใช้แพทย์แผนไทยมากขึ้น แต่ยังมีปัญหาขาดบุคลากร แพทย์ปัจจุบันยังไม่เชื่อมั่น. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.hfocus.org/content/2017/03/13620>, [เข้าถึงเมื่อ 18 ตุลาคม 2560].
- หนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ. 2554. เผยตลาดสมุนไพรโลกขยายตัวตามกระแสสุขภาพ-ความงาม ชีปี 63 ภาพรวมพุ่งกว่าแสนล้านบาท. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.thansettakij.com/content/84270>, [เข้าถึงเมื่อ 18 ตุลาคม 2560].
- Amazon, 2017a. ACE Reusable Cold Compress. [online]. Available at: <https://www.amazon.com/ACE-Reusable-Compress-Large-Count/dp/B00717YEO8?th=1>, [accessed 17 October 2017].
- Amazon, 2017b. Rugged Blue RBCT-BLUE Cooling Towel with Carrying Case. [online]. Available at: <https://www.amazon.co.uk/Rugged-Blue-RBCT-BLUE-Cooling-Carrying/dp/B00JR0CBOM>, [accessed 17 October 2017].
- Markets and Markets, 2017. Cold Pain Therapy Market by Product (OTC (Gels, Sprays, Patches, Cold Packs, Wraps, Pads, and Roll-Ons), Prescription-Based (Motorized, Non-Motorized Devices), Applications (Musculoskeletal Disorders, Post-Operative Therapy, Sports Medicine, and Post-Trauma Therapy) - Global Forecast to 2023. [online]. Available at: https://www.marketsandmarkets.com/Market-Reports/cold-pain-therapy-market-55543905.html?gclid=CjwKCAjwu5veBRBBEiwAFTqDwcOV_PtKmEsl_o-hPSmqicNa8AxRolXNGEtmwMH1onigTwiAHnFz1xoC6a0QAvD_BwE, [accessed 17 October 2017]
- Mueller, 2017. Flexible Cold/Hot Therapy Pads. [online]. Available at: <https://www.hpms.com/Mueller-Flexible-Cold-Hot-Therapy-Pads-16-x-28-p/mue-030302.htm>, [accessed 17 October 2017].
- ProTherapySupplies, 2017. ELASTO-GEL HOT/COLD THERAPY KNEE WRAP W/PATELLA HOLE. [online]. Available at: <https://www.elastogels.com/products/elasto-gel-hot-cold-therapy-knee-wrap-with-patella-hole>, [accessed 17 October 2017].
- PR Newswire US, 2016. Cold Pain Therapy Market Worth 1,087.7 Million USD by 2021, [online]. Available at: <https://www.prnewswire.com/news-releases/cold-pain-therapy-market-worth-10877-million-usd-by-2021-597446421.html>, [accessed 30 October 2017].
- Trans-Global Sports, 2018. Instant Cold Pack. [online]. Available at: <https://www.lp-supports.com/products/instant-cold-pack-884>, [accessed 18 October 2017].